НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ

КАФЕДРА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ

ЗБІРНИК ТЕЗ

VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

«СЛУЖБОВО-БОЙОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

29 жовтня 2026 року

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

«Службово-бойова діяльність сил сектору безпеки та оборони держави: сучасний стан, проблеми та перспективи»

29 жовтня 2026 року

VIII Всеукраїнська науково-практична конференція «Службово-бойова діяльність сил сектору безпеки та оборони держави: сучасний стан, проблеми та перспективи» (29 жовтня 2026 року): тези. Золочів: Вид-во НАНГУ, 2026. 496 с.

Видання містить тези доповідей VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Службово-бойова діяльність сил сектору безпеки та оборони держави: сучасний стан, проблеми та перспективи», яка відбулась 29 жовтня 2026 року. Організатор конференції: кафедра забезпечення державної безпеки навчально-наукового інституту забезпечення державної безпеки Національної академії Національної гвардії України.

© Національна академія Національної гвардії України, 2026

Оргкомітет конференції:

Голова оргкомітету: доцент кафедри забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки, кандидат військових наук, доцент, полковник **Назаренко О. Л.**

Відповідальний секретар оргкомітету: викладач кафедри забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки, майор **Шаклеін О. С.**

Члени оргкомітету:

начальник кафедри забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки, кандидат військових наук, доцент, полковник **Головань О.М.**

заступник начальника кафедри забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки, доктор філософії, доцент, полковник **Онопрієнко О.С.**

Адреса оргкомітету: 80700, м. Золочів, вулиця Січових Стрільців 2, Національна академія Національної гвардії України, кафедра забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки.

Контактні телефони: 097-905-82-55, 093-512-28-09

Електронна адреса: konferencetsp@ukr.net

Доповіді відтворені безпосередньо з авторських оригіналів.

За достовірність представлених результатів відповідальність несуть автори.

Перспективним напрямом подальших досліджень є розроблення адаптивної моделі підготовки кадрів для сил сектору безпеки та оборони, у якій штучний інтелект, цифрові симуляційні технології, бойовий досвід Сил оборони України та традиційні методи практичного навчання інтегруються в єдину систему. Така модель має бути спрямована не лише на технологічну підготовленість, а насамперед на формування професійних компетентностей, стійкості до невизначеності та готовності ефективно виконувати службово-бойові завдання в умовах сучасної війни.

УДК 614.84

Кулаков О. В., провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії радіаційного, хімічного та біологічного захисту навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної підготовки, Національний університет цивільного захисту України (м. Черкаси), кандидат технічних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ГАСІННЯ ГАЗОВОГО МОДУЛЯ АЗС ПІД ЧАС ВІЙНИ

Актуальність теми. Відкритий воєнний напад російської федерації на Україну триває понад 4,5 роки. З травня 2026 року значно збільшилася кількість та географія атак ворога на автозаправні станції (АЗС). Найбільша кількість влучань припадає на АЗС, що розташовані у прифронтових та прикордонних областях, – Харківській та Дніпропетровській областях. Останнього часу також фіксуються ворожі атаки в Київській, Житомирській, Рівненській та інших областях України. Метою ворога є порушення логістики постачання пального на державному рівні та створення паніки серед населення. Тому тему доповіді слід вважати актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню забезпечення пожежної безпеки АЗС завжди приділялося багато уваги. Розроблено необхідні нормативні документи, основними з яких слід вважати ДБН Б.2.2-12:2019

"Планування і забудова територій" (поширюються на планування і забудову територій населених пунктів та міжселенних територій на державному, регіональному та місцевому рівні й застосовуються у відповідності із Законом України "Про будівельні норми") та Статут дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж. Але питанню особливостей розвитку та гасіння пожеж на таких об'єктах в умовах війни до останнього часу необхідної уваги не приділялося.

Короткий виклад основного матеріалу досліджень. Історично склалося так, що в Україні широко використовуються автомобілі, двигуни яких працюють на скраплених вуглеводневих газах (СВГ – суміш пропану, бутану та інших газів у незначній кількості). Для зберігання СВГ на АЗС застосовуються газові модулі з надземним та підземним розташуванням резервуарів об'ємом від 5 до 15 $м^3$, в яких СВГ зберігається під тиском до 16 $кгс/см^2$.

При ворожій дроновій атаці на АЗС, звичайно, здійснюється удар по резервуару газового модуля, що є найбільш вибухонебезпечною спорудою. Резервуари з рідким паливом практично завжди розташовано підземне й для їх пошкодження й подальшого вибуху потужності заряду вибухівки, що міститься у дроні, недостатньо. Найбільш вразливим є газовий модуль з надземним розташуванням резервуару для зберігання СВГ.

В момент вибуху резервуару з СВГ створюється «вогняна куля» (великомасштабного дифузійного горіння, що відбувається внаслідок розриву резервуару під тиском й займання СВГ) та виділяється значне теплове випромінювання. Проведені розрахунки показали, що при виникненні «вогняної кулі» внаслідок вибуху максимально заповненого (рівень наливу дорівнює 85% від об'єму) резервуару об'ємом 10 $м^3$ з СВГ теплове випромінювання на відстані 50 м від резервуару складає 69,1 $кВт·м^{-2}$, 100 м – 27,5 $кВт·м^{-2}$, 150 м – 11,6 $кВт·м^{-2}$, 200 м – 5,6 $кВт·м^{-2}$ відповідно. Час існування «вогняної кулі» – 11,6 с. Безпечною для людини без захисного одягу є інтенсивність теплового випромінювання до 1,4 $кВт·м^{-2}$, для людини у брезентовому одязі – до 4,2 $кВт·м^{-2}$.

Гасіння СВГ можливо двома способами: поверхневе гасіння порошком типу ПСБ-3 з інтенсивністю подачі 4 кг/м^2 або створення умов для його безпечного вигоряння. Застосування вуглекислого газу не рекомендується, піни – не припускається. Охолодження водою застосовується для обладнання, розташованого рядом з вогнищем горіння. Інтенсивність подачі – 0,1 л/(м^2·с).

Швидкість розтікання СВГ по бетону дорівнює 6 м/хв. Тому застосування первинних засобів пожежогасіння ускладнено.

При поверхневому гасінні порошком необхідно застосування пожежного автомобіля цільового призначення – автомобіля порошкового гасіння, що має достатню ємність цистерни для порошку (залежить від об'єму резервуару газового модуля) та лафетний ствол з пропускною спроможністю 30-50 кг/с (наприклад АП-5 (65115)-221.01). Звичайні пожежно-рятувальні частини, як правило, не укомплектовані такою технікою, й час розвитку пожежі СВГ до прибуття автомобіля порошкового гасіння є великим.

Тому в реальних умовах сьогодення основним способом гасіння СВГ є створення умов для його безпечного вигоряння.

Висновки та перспективи подальших досліджень. На АЗС найбільш вразливим є газовий модуль з надземним розташуванням резервуару для зберігання СВГ. Для його захисту доцільне застосування штучної огорожі, виконаної, наприклад, з залізобетонних фундаментних блоків типу ФБС з перекриттям бетонними плитами типу ПП або, хоча б, мішків з піском (як тимчасовий захист).

В момент вибуху резервуару з СВГ газового модуля створюється «вогняна куля», теплове випромінювання від якою за відсутністю вітру є небезпечним для життя людини на відстані до 200 м від резервуару.

В реальних умовах сьогодення основним способом гасіння СВГ є створення умов для його безпечного вигоряння. З тактичних міркувань слід застосовувати водяні стволи для змиву СВГ у напрямку паливоуловлювача та охолодження конструктивних елементів газового модуля

Також, враховуючі підступність ворога, необхідно пам'ятати по можливість повторних ворожих ударів.

УДК 355.02

Кулєшов О. В., ад'юнкт докторантури та ад'юнктури Національної академії Національної гвардії України, (м. Харків), підполковник

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ СПРОМОЖНОСТЕЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Ефективність планування розвитку спроможностей Національної гвардії України безпосередньо пов'язана з якістю інформації, яка використовується для визначення потреб, пріоритетів та напрямів розвитку. Прийняття обґрунтованих управлінських рішень потребує системного опрацювання інформації про завдання Національної гвардії України, наявні та необхідні спроможності, існуючі прогалини, ресурсні можливості та перспективні потреби.

Відповідно до Доктрини з планування розвитку в Національній гвардії України, планування розвитку передбачає визначення пріоритетів і напрямів розвитку спроможностей, озброєння та військової техніки, інфраструктури, підготовки та інших складових з урахуванням актуальних і потенційних загроз та ресурсних можливостей держави. При цьому планування розвитку визначено як процес управління наявними ресурсами з метою набуття спроможностей, необхідних для ефективного реагування на загрози й виклики громадській, державній та воєнній безпеці держави.

Застосування планування на основі спроможностей передбачає послідовне визначення того, які завдання має виконувати Національна гвардія України, які спроможності для цього необхідні, у якому стані перебувають наявні спроможності та які заходи необхідно здійснити для усунення виявлених прогалин. Тому інформаційно-аналітичне забезпечення доцільно розглядати як складову процесу планування, що забезпечує отримання, систематизацію,